

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ โดยมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นหลัก การจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียนและความแตกต่างระหว่างบุคคล การยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญกับสถานการณ์ และสามารถประยุกต์ความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหา และได้กำหนดไว้ในหมวด 4 มาตรา 22 ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพตามแนวปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้คนในสังคม มีความรู้ มีทักษะกระบวนการคิด แก้ปัญหา มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาและเป็นความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการ(กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 6-7)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ตระหนักเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการปฏิรูปการศึกษาของไทย จึงประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมีวิสัยทัศน์ว่าหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาค้นคว้า การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 3)

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดไว้ว่าการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ การดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตาม

สภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงคามยุคสมัยกาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ เกิดความเข้าใจในตนเอง และผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้นยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก และด้านคุณภาพของผู้เรียนเมื่อเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับความเป็นไปของโลก โดยการศึกษาประเทศไทย เปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคต่างๆ ในโลก เพื่อพัฒนาแนวคิด เรื่องการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีทักษะที่จำเป็นต่อการเป็นนักคิดอย่างมีวิจารณญาณ ได้รับการพัฒนาแนวคิด และขยายประสบการณ์ เปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยกับประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ในโลก ได้แก่ เอเชีย ออสเตรเลีย โอเชียเนีย แอฟริกา ยุโรป อเมริกาเหนือ และอเมริกาใต้ ในด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม การเมือง การปกครอง ประวัติศาสตร์และสภาพภูมิศาสตร์ ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ และสังคมศาสตร์ รู้และเข้าใจแนวคิดและวิเคราะห์เหตุการณ์ในอนาคต สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ ในการดำเนินชีวิตและวางแผนการดำเนินงาน ได้อย่างเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 116)

การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่บรรจุเนื้อหาสาระวิชาไว้ 5 สาระวิชาได้แก่ 1. ศาสนา ศีลธรรมจริยธรรม 2. หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม 3. เศรษฐศาสตร์ 4. ประวัติศาสตร์ และ 5. ภูมิศาสตร์ การสอนเนื้อหาวิชาเหล่านี้ อยู่ภายใต้เงื่อนไขและข้อจำกัดด้านเวลาที่น้อยไม่สัมพันธ์กับเนื้อหาที่มาก จึงเป็นข้อจำกัดในการนำไปสู่การวางแผนการดำเนินการเรียนการสอน การนำสื่อมาใช้ในการเรียนการสอนจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ และสื่อที่นำมาใช้ต้องเป็นสื่อที่สามารถเป็นสะพานเชื่อมประสบการณ์เดิมของผู้เรียนกับการเรียนรู้สังคมโลกได้ บทบาทของสื่อการสอน กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ต้องจำลองสถานการณ์ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ทั้งด้านเนื้อหาและการแก้ปัญหาที่มีอยู่ในชีวิตจริงของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง ในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของโรงเรียนโนนสูงพิทยาคมจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2551 (โรงเรียนโนนสูงพิทยาคม. 2551 : 2) มีการจัดเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้วิธีการสอนที่ผสมผสานกัน ได้แก่ การสอนแบบบรรยาย รายงานกลุ่ม การสนทนา และการค้นคว้าเป็นต้น ในชั้นเรียนนักเรียนนำเสนอรายงาน หรือส่งงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำงานเป็นกลุ่ม หรือ

รายบุคคล บทบาทของผู้สอนเป็นเพียงผู้คอยชี้แนะ ผู้สอนเป็นผู้แนะนำและบรรยายเรื่องราว ประกอบโดยใช้สื่อจากภาพนิ่งหรือภาพขำที่เป็นภาพในระดับ 2 มิติ และยังเน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาจากเอกสารที่เป็นหนังสือแบบเรียนและข่าวสาร ซึ่งยังไม่สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ เนื้อหาในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีมากแต่เวลาที่ได้จัดการเรียนการสอนมีน้อย เนื่องจากมีกิจกรรมต่าง ๆ เข้ามาแทรกในเวลาเรียน เช่น กิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม กิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา กิจกรรมวันสำคัญของชาติ เวลาที่จัดการเรียนการสอนจึงไม่สัมพันธ์กับเนื้อหา ประกอบกับนโยบายของโรงเรียนที่จัดนักเรียนเข้าชั้นเรียนแบบคละระดับสติปัญญา มีทั้งนักเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน ทำให้เกิดปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ล่าช้า และโดยส่วนใหญ่กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมักจะเรียนไม่ทันจึงเกิดความเบื่อหน่ายไม่สนใจในบทเรียนจนทำให้ไม่เข้าใจในบทเรียนนั้นด้วย จึงเป็นผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนโดยรวมต่ำตามไปด้วย

จากผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน(O-NET) ปีการศึกษา 2551 เพื่อควบคุมและรักษามาตรฐานคุณภาพการศึกษา ผลการประเมินกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนโนนสูงพิทยาคม อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 38.29 ซึ่งคะแนนเฉลี่ยที่ได้ต่ำกว่าเกณฑ์ระดับประเทศที่ตั้งเป้าหมายที่ 41.09 ต่ำกว่าเกณฑ์ระดับเขตพื้นที่การศึกษาที่ตั้งเป้าหมายที่ 39.81 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2. 2551 : 94) และผลสอบปลายปีการศึกษา 2551 ระดับโรงเรียน พบว่า กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70.35 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้ตั้งเป้าไว้คือร้อยละ 75.00 อยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง ดังนั้นผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้สอนจึงจำเป็นต้องหาแนวทางแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยเร่งด่วนเพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น การนำสื่อการเรียนการสอนที่ดีและมีประสิทธิภาพมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่ผู้วิจัยต้องการ จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยเกี่ยวกับเครื่องมือที่เป็นสื่อในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความน่าสนใจดังนี้

หัตยา เข้มเพชร (2547 : 97) ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังได้รับการเรียนรู้โดยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สุรางค์ พุ่มเจริญวัฒนา (2549 : 65) ทำการวิจัย เรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียน โดยการสอนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการสอนตามปกติ วิชาภาษาไทย เรื่อง การแยกส่วนประกอบของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สรุปผลการทดลองเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยสถิติ t -test พบว่ากลุ่มผู้เรียนโดยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มผู้เรียนจากการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สกอร์ตัน นามเหลา (2550 : 117) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ วิชาภาษาอังกฤษ เรื่องการเปรียบเทียบ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สรุปผลการวิจัยว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจิตรานาฏ ภูสีฤทธิ์ (2550 : 93) ทำการวิจัยเชิงทดลอง เรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระบบมัลติมีเดีย เรื่อง ทศนิยม กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนแกคำวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่มหาสารคาม เขต 1 สรุปผลการทดลองว่า นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระบบมัลติมีเดียมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามวิธีสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากงานวิจัยดังกล่าวมาเป็นงานวิจัยที่ใช้แก้ปัญหาทางการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนซึ่งนักเรียนในระดับช่วงชั้นนี้มีความอยากรู้อยากทดลองในสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะพัฒนาสื่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนสูงขึ้น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นสื่อที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้ไม่จำกัดเวลา ด้านคุณสมบัติของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นสื่อผสมที่มีทั้งภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ภาพกราฟิก ภาพยนตร์ และมีเสียงคำบรรยายประกอบ ซึ่งในปัจจุบันบทเรียนคอมพิวเตอร์หรือบทเรียนสำเร็จรูปโดยใช้คอมพิวเตอร์ในการดำเนินการสอนซึ่งมีคุณลักษณะเหมาะสม เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถเป็นสื่อให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองได้ไม่จำกัดเวลาอีกด้วย และในโรงเรียนโนนสูงพิทยาคมมีห้องปฏิบัติการสอนคอมพิวเตอร์ 1 ห้อง มีเครื่องคอมพิวเตอร์จำนวน 40 เครื่อง พอเพียงกับนักเรียนแต่ละห้อง ทุกระดับชั้นของโรงเรียนโนนสูงพิทยาคมได้เรียนรู้วิธีใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้นทุกระดับชั้น สามารถที่จะใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้เป็นอย่างดี

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาสื่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระวิชาภูมิศาสตร์ เรื่องทวีปอเมริกาใต้ มาใช้

จัดการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น และยังให้นักเรียนได้ฝึกการคิดอย่างมีวิจารณญาณต่อการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และเป็นการพัฒนาสื่อการเรียนรู้อุปกรณ์สาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ให้นักเรียนในโรงเรียนโนนสูงพิทยาคมและในกลุ่มโรงเรียนหัวนาคำโนนสูงที่เปิดการเรียนการสอนในระดับช่วงชั้นที่ 3 ทุกโรงเรียนได้ใช้สื่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องทวีปอเมริกาใต้ เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และเป็นแนวทางในการสร้างสื่อการเรียนรู้อุปกรณ์วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในสาระภูมิศาสตร์ และในเนื้อหาสาระอื่น ๆ เพื่อเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

คำถามการวิจัย

1. การเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภูมิศาสตร์เรื่องทวีปอเมริกาใต้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของผู้เรียนได้มากน้อยเพียงใด
2. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภูมิศาสตร์เรื่องทวีปอเมริกาใต้ สามารถสร้างความพึงพอใจให้ผู้เรียนอยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องทวีปอเมริกาใต้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของเรียนรู้อุปกรณ์ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องทวีปอเมริกาใต้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเรื่องทวีปอเมริกาใต้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการเรียนตามคู่มือครู
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องทวีปอเมริกาใต้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
5. เพื่อศึกษาการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังการเรียนรู้อุปกรณ์ของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องทวีปอเมริกาใต้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เรื่องทวีปอเมริกาใต้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องทวีปอเมริกาใต้ สูงกว่านักเรียนที่เรียนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552 ในกลุ่มโรงเรียนห้วยน้ำคำโนนสูง อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 6 โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่อยู่ในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นร่วมกัน ได้แก่ โรงเรียนห้วยน้ำคำจตุรศิลป์ 32 คน โรงเรียนโพธิ์สนอนุเคราะห์ 35 คน โรงเรียนคงบังวิทยา 34 คน โรงเรียนสร้างมิ่งประสิทธิ์ผล 8 คน โรงเรียนโคกคำยโคกใหญ่วิทยา 30 คน และโรงเรียนโนนสูงพิทยาคม 60 คน รวม 199 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เลือกแบบเจาะจงเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโนนสูงพิทยาคม อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2552 จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 60 คน และสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลาก ได้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มทดลอง และได้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มควบคุม

2. ตัวแปรที่ศึกษามีดังนี้

2.1 ตัวแปรอิสระได้แก่

2.1.1 การเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องทวีปอเมริกาใต้

2.1.2 การเรียนตามคู่มือครู เรื่องทวีปอเมริกาใต้

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2.2 ความพึงพอใจของนักเรียน

2.2.3 การคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน

3. เนื้อหาที่ใช้ในการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นเนื้อหากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในรายวิชาภูมิศาสตร์ เรื่องทวีปอเมริกาใต้

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งแบ่งเนื้อหาออกเป็น 6 ตอน คือ (หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียน
โนนสูงพิทยาคม. 2551 : 10)

- 3.1 ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ทวีปอเมริกาใต้
- 3.2 ลักษณะทางกายภาพทวีปอเมริกาใต้
- 3.3 ลักษณะภูมิประเทศทวีปอเมริกาใต้
- 3.4 ลักษณะภูมิอากาศและพืชพรรณธรรมชาติทวีปอเมริกาใต้
- 3.5 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทวีปอเมริกาใต้
- 3.6 สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมทวีปอเมริกาใต้
4. สถานที่ทำการวิจัย โรงเรียนโนนสูงพิทยาคม อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์
5. ระยะเวลาในการวิจัยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ทำการทดลอง 6 สัปดาห์
สัปดาห์ละ 3 คาบ รวม 18 คาบ และใช้ 6 แผนการสอน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การเรียนบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง การเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องทวีปอเมริกาใต้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีการแสดงผลทางจอภาพเป็นการบรรยายเรื่องราวด้วยภาพนิ่ง ภาพกราฟิก ภาพเคลื่อนไหว และเสียงดนตรีประกอบการบรรยาย สามารถบันทึกผลการเรียน การประเมินผล และแจ้งผลการเรียนให้นักเรียนทราบได้โดยผ่านทางหน้าจอภาพตามโปรแกรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง บทเรียนที่สร้างขึ้นโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อใช้ในการเรียนการสอน และเสนอเนื้อหาในลักษณะของมัลติมีเดียที่มีการแสดงผลทางจอภาพเป็นการบรรยายเรื่องราวด้วยภาพนิ่ง ภาพกราฟิก ภาพเคลื่อนไหว และเสียงดนตรีประกอบการบรรยาย สามารถบันทึกผลการเรียน การประเมินผล และแจ้งผลการเรียนให้นักเรียนทราบได้โดยผ่านทางหน้าจอภาพตามโปรแกรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และภายในโปรแกรมประกอบด้วย บทเรียนและแบบฝึกหัดที่ถ่ายทอดต่อผู้เรียน โดยมีลักษณะปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนสามารถตอบคำถาม รับคำตอบจากผู้เรียน ตรวจสอบคำตอบ และแสดงผลการเรียนในรูปแบบของข้อมูลย้อนกลับ ให้แก่ผู้เรียน

คอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง สื่อการเรียนการสอนทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งใช้ความสามารถของคอมพิวเตอร์เพื่อทำการถ่ายทอดเนื้อหาบทเรียน หรือ ความรู้ในลักษณะที่ใกล้เคียงกับผู้เรียนในห้องเรียนมากที่สุด โดยนำเสนอ สื่อประสม (Multimedia) ได้แก่ ข้อความ

ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว กราฟิก แอนิเมชัน วิดีทัศน์และเสียง โดยจะนำเสนอเนื้อหาที่ละเอียดภาพ ซึ่งเนื้อหาในคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะได้รับการถ่ายทอดในลักษณะที่ต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับ ธรรมชาติและโครงสร้างของเนื้อหา

การเรียนรู้ตามคู่มือครู หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียน โนนสูงวิทยาคม กลุ่มสาระวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในสาระวิชา ภูมิศาสตร์ เรื่องทวีปอเมริกาใต้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ประกอบด้วย วิธีการจัดการเรียนรู้ เนื้อหาวิชาโดยสรุป แบบฝึกหัดท้ายบทเรียน พร้อมคำอธิบายประกอบคำเฉลยแต่ละข้อ และมี คำแนะนำในการเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วย

คู่มือครู หมายถึง หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน โนนสูงวิทยาคม กลุ่มสาระวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในสาระวิชาภูมิศาสตร์ เรื่องทวีปอเมริกาใต้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 หมายถึง ค่าเฉลี่ย อัตราส่วนของคะแนนที่คาดหวังจากการศึกษาด้วยโปรแกรมบทเรียน ตามเกณฑ์ 80/80

เกณฑ์ 80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดในกลุ่มตัวอย่าง เมื่อ เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแล้วทำแบบทดสอบระหว่างเรียนได้คะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80

เกณฑ์ 80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดในกลุ่มตัวอย่าง เมื่อ เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนแล้วทำแบบทดสอบหลังเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80

ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ ช่วยสอน เรื่องทวีปอเมริกาใต้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งค่าดัชนีประสิทธิผลคำนวณ ได้จากการหาค่าความแตกต่างของการทดสอบก่อนการทดลอง และการทดสอบหลังการทดลองของ กลุ่มตัวอย่างการวิจัยด้วยคะแนนพื้นฐาน (คะแนนทดสอบก่อนเรียน) และคะแนนที่สามารถทำได้ สูงสุดหลักเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนในการเรียนของนักเรียนซึ่งวัดได้จาก แบบทดสอบทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่องทวีปอเมริกาใต้ ซึ่งเป็น แบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

ความพึงพอใจเรียนในการเรียนรู้ หมายถึง ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อ การเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมสาระภูมิศาสตร์ เรื่องทวีปอเมริกาใต้ ระดับชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วัดได้โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนในด้านเนื้อหา และการดำเนินเรื่อง ด้านรูปภาพ ตัวอักษร และภาษา ด้านเวลาเรียนด้านคุณค่าและประโยชน์ และด้านเสียงดนตรี รวม 20 ข้อ โดยมีค่าของคะแนน 5 ระดับ คือ 5 พึงพอใจมากที่สุด 4 พึงพอใจมาก 3 พึงพอใจปานกลาง 2 พึงพอใจน้อย 1 พึงพอใจน้อยที่สุด

การคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน หมายถึง การคิดอย่างมีเหตุผล ไตร่ตรอง เพื่อการตัดสินใจว่าสิ่งใดควรเชื่อ และสิ่งใดควรทำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เมื่อเรียนเรื่องทวีปอเมริกาใต้จบลง วัดโดยแบบทดสอบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาภูมิศาสตร์ เรื่องทวีปอเมริกาใต้ ทำให้นักเรียนมีผลการเรียนสูงขึ้น
2. โรงเรียนและครูได้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาภูมิศาสตร์ เรื่องทวีปอเมริกาใต้ ไว้ใช้ทำการเรียนการสอนนักเรียน
3. นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องทวีปอเมริกาใต้ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้รับการเสริมทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
4. เป็นข้อมูลหรือแนวทางแก่คณะครูในกลุ่มสาระอื่น เพื่อพัฒนาใช้เป็นวิธีการเรียนการสอนแก่นักเรียน